

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krona, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokosti poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 10 v

Uredništvo in upravljalstvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za $\frac{1}{2}$ strani K 40— za $\frac{1}{4}$ strani K 20— za $\frac{1}{8}$ strani K 10— za $\frac{1}{16}$ strani K 5— za $\frac{1}{32}$ strani K 2.50 za $\frac{1}{64}$ strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 42.

V Ptuju v nedeljo dne 15. oktobra 1916.

XVII. letnik.

Svetovna vojska

Rumuni v Siebenbürški odločilno tepeni. — Ogromni napadi Italijanov odbiti. — Besni boji na zapadu. — Nemški vojni podmorski čolni v americkanskem morju.

Nazadovanje Rumunov.

Iz avstrijskega uradnega poročila od četrtega.

K.-B. Dunaj, 5. oktobra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta zoper Rumunsko. Pri Fogarasu prodirajoče zvezne bojne sile so šle čez mesto naprej. — Fronta princa Leopolda bavarskega. V Wolhyniji ostali so tudi včeraj vsi napori sovražnika, pretresti črte 4. armade, popolnoma brezuspešni. Rusi so imeli težke izgube. Na spodnjem Stochodu napravil je nasprotnik z istim neuspehom slabše sunke.

Italijansko bojišče. Na kraški visoki planoti je artiljerijska bitka v polnem toku. Mestoma je poskusila sovražna infanterija, pričeti z napadom; naš topovski ogenj jo je vstavil. — Na Cimone so naše čete v času od 23. septembra do 2. oktobra 35 Italijanov iz rasula rešile. Skupno se je dobilo 482 vjetih, 6 strojnih pušk, 3 minske metalce in mnogo pušk.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od četrtega.

K.-B. Berlin, 5. oktobra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Ob Sommi ogromno artiljerijsko delovanje, kateremu so sledili težki infanterijski napadi, v katerih so Angleži in Francozi v splošnem podlegli.

Vzhodno bojišče. Rusi so vedno zopet ponovili svoje besne napade zapadno od Lucka. Dosegli niso ničesar. Vsakokrat so bili njih napadi od naše artiljerije, infanterije in strojnih pušk nazaj vrženi. Naši letalci zažgali so z bombami kolodvor Rozyszcze in etapne naprave v njegovi bližini.

Bojišče v Siebenbürgenu. Zapadno od Parajda se je več rumunskih napadov odbilo. Druga rumunska armada v Altalu se je za Sinco umaknila in se na-

haja i bolj severno v nazadovanju. Nasprotnik se umika na obmejne visočine.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. Sovražni napadi vzhodno železnice Kara-Orman-Čobadinu so odbiti. — Makedonska fronta. Visočine Nize Planine drži sovražnik. Izgubili smo vas Jeniköj.

Pivi generalkvartirnojster Ludendorff.

43 rumunskih kanonov zaplenjenih.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 6. oktobra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta proti Rumunski. V utrjeni postojanki na zapadnem robu Geisterwalda bil je sovražnik po avstro-ogrskih in nemških četah generala v. Falkenhayn napaden in popolnoma premagan. Kot plen ostalo je v naših rokah 28 poljskih kanonov, 2 težka topova in 13 infanterijskih kanonov. Vjeli pa smo 2 oficirja ter 220 mož. — Tudi bolj severno, v prostoru od Homoronda in vzhodno od Magyasa je naš napad v uspešnem napredovanju; tu smo vjeli 2 oficirja in 202 mož. — Fronta nadvode Karla. Napadalni poskus Rusov bil je zavržen. — Fronta princa Leopolda bavarskega. Sovražnik poskusil je včeraj zopet, predreti našo fronto med Narajowko in Zloto Lipo. Proti štirim močnim ruskim napadom, obdržale so naše hrabre čete svoje postojanke in so vjele 510 sovražnikov. Tudi pri armadi Böhm-Ermolli izjalovilo se je pet sovražnih napadov. Pri nekem posrečenem podjetju južno od Manajewa zavzeli smo neko rusko prednjo postojanko. — V Wolhyniji bil je neki posamezni napad pri Kisielinu gladko zavržen. Skupni plen iz teh bojev povišal se je na 6 oficirjev, 622 mož in 8 strojnih pušk.

Italijansko bojišče. Na kraški visoki planoti trajal je nepretrgano močni

italijanski ogenj iz topov in minskih metalcev proti našim postojankam in zadajšnjim prostorom, to pa že peti dan. V popoldanskih urah pričel je sovražnik več infanterijskih napadov, ki pa so se povsod popolnoma izjalovili. — Ob fronti Fleimstala stojijo posamezni oddelki pod živahnim ognjem. En v pokrajini Colbriconu pričeti sovražni napad ni prišel vsled našega ognja v razvitek. Na eni visočini severno doline Pellegriini bilo je več sovražnih napadov alpinskega bataljona zavrženih.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 6. oktobra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Artiljerijska bitka med Ancre in Somme gre ljuto naprej. Po treh, zjutraj ponesrečenih angleških napadih vzhodno od Ancre razvili so se živahni boji z ročnimi granatami, ki so trajali do pozno v večer. Med Morvalom in Bouchavesnes pričele so popoldne močne francoske sile z napadom. Odbilo se je sunek v hudem bližinskem boju. Južno od Ancre so se topovski boji zopet oživil.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda bavarskega. Na bojni fronti zapadno od Lucka ostal je opešani nasprotnik včeraj miren. V zadnjih dneh smo tukaj vjeli 6 oficirjev in 622 mož, zaplenili pa 8 strojnih pušk. Med železniškimi črtami Brody-Zlocow v Lemberg oživilo je bojno delovanje. Močnemu sovražnemu ognju sledili so opetovani krepki napadi, ki so se deloma v ognju razbili, deloma so pa bili s protinapadi nemških bataljonov nazaj odbiti. Vjeli smo 3 oficirje in 120 mož. — Ob fronti Bothmer so Rusi zopet z bojem pričeli. Nemške, avstro-ogrške in turške čete so razbile vse napade. Na posameznih krajih vsiljeni nasprotnik bil je povsod nazaj vržen; razven krvavih izgub je imel 510 vjetih in 8 strojnih pušk.

Bojišče v Siebenbürgenu. Rumunec je zopet poražen. V oddelku Görgey vrgle so avstro-ogrške čete Rumune iz njih postojank južno-zapadno od Libanfalvo, zavrnile južno od Boeckeskopfa napade in zavzele dne 3. oktobra na obeh straneh ceste Magyaros-Parajd izgubljen postojanko. Vjele so čez 200 Rumunov. — Zvezne čete so po srečnih bojih pri Repon in Krihalni sovražnika čez Homorod in Alt nazaj potisnile. — Trdovratno držana postojanka na Sincuje zavzeta. Več 100 mož je vjetih, 2 teška, 28 poljskih in 13 infanterijskih kanonov pa zaplenjenih. Sovražnik se umika skozi Geisterwald. Zasedujemo ga.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. Iz pozneje došlih poročil je razvidno, da se je na delu pri Njahuvo čez Donavo došlih rumunskih čet posrečilo, rešiti se na desno obrežje; ostanek je bežal v vzhodni smeri, zadel na iz Tutrakana prihajajoče zvezne čete ter bil uidejujoče premagan. — Tudi včeraj ponovljeni sovražni napadi vzhodno železnice Cara Orman-Cobadinu so se izjalovili. — Makedonska fronta. Na levem bregu Strume stoječe bolgarske čete izpraznile so 5. oktobra brez sovražnega motenja nekaj najbolj naprej potisnjenih krajev.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Novi uspehi v Siebenbürgenu.

Avstrijsko uradno poročilo od
sobote.

K.-B. Dunaj, 7. oktobra. Uradno se
danes razglašala:

Vzhodno bojišče. Pri Orsovi so naše čete zopet na ozemlju pridobile. Južno od Hötzinga izgubili so Rumuni obmejno goro Siglen, v Fogaraškem gorovju pa Surul. V Geisterwaldu in Persaniškem gorovju prodirajoče avstro-ogrške in nemške kolone zlomile so v zasledovanju slabotni rumunski odpor. — Tudi na siebenburški vzhodni fronti bil je sovražnik na večih točkah vržen. — V vzhodni Galiciji prišlo je med Narajowko in Zloto Lipo ter v prostoru južno-vzhodno od Brzezany opetovano do ljutih bojov. Sovražnik doživel je, razven zavzetja nekega naprej potisnjenega jarka, zopet polni neuspeh. Avstro-ogrski oddelki zavzeli so z naskokom neko dne 30. septembra izgubljeno visočino. Bolj severno ničesar pomembnega.

Italijansko bojišče. Močni italijanski ogenj na kraško visoko planoto je včeraj nekaj ponehal. Posamezni pododdelki bili so pa časoma z veliko ljutostjo obstreljevani. Do infanterijskih bojov ni prišlo. Ob fronti Fleimstala stale so Fassanske alpe, postojanke v pokrajini Lusie, fronta severno doline Pelegrino do Marmolate pod najljutejšim ognjem vseh kalibrov. Opetovani napadi na Gardinal, Busa Alta in Cima di Cece bili so zavrnjeni. Severno od Pelegrino-doline zapričel je po povišanju ognja zvečer splošni napad proti postojankam od Costa Bella di Marmolate, ki je bil do 10. ure zvečer povsod krvavo zavrnjen.

Južno-vzhodno bojišče. Pri c. in k. četah nič novega.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Težki boji ob Sommi.

Nemško uradno poročilo od
sobote.

K.-B. Berlin, 7. oktobra (W.-B.). Iz
velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Nadaljevanje velike bitke ob Sommi. Prešla je tudi na fronto severno od Ancre in se je poojstrila južno od Somme. Naš zatvorni ogenj je med Ancre in Somme sovražne napade skoraj popolnoma

preprečil. Prišlo je le do kratkega bližinskega boja južno od Saily. En iz fronte Denicourt-Vermandovillers in Lihons pričeti francoski napad vodil je do ljutih bližinskih bojov. Odločeni so v prid naših hrabrih slezijskih regimentov, na katerih trdnem odporu se je že med vsem julijem v isti pokrajini ves napor Francozov razbil. V ostalem se je sovražno napadalno valovanje tudi tukaj v našem zatvornem ognju razbilo.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda bavarskega. Število dne 5. oktobra pri Batkoku vjetih Rusov narastlo je na čez 300 mož. Včeraj zjutraj na obeh straneh Zlote Lipe nadaljevani ruski napadi bili so zopet krvavo odbiti. Opustili smo neko malo prednjo postojanko južno od Mieczyszowa. Južno-vzhodno od Brzezanyja se je neko dne 30. septembra v naskoku zasedeno visočino zopet nazaj pridobilo.

Bojišče v Siebenbürgenu. Na vsej fronti so zvezne čete napredovale. Potisnile so ojstro za skozi Geisterwald umikajočim se nasprotnikom. Zadnje straže so bile vržene. Pri odporu rumunskih napadov na obeh straneh prelaza Roter Turm smo vjeli 2 oficirja in 133 mož.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. Na raznih točkah med Donavo in Črnim morjem napadel je sovražnik; bil je vržen. — Makedonska fronta. Razven manjših brezuspešnih sunkov razbil se je neki močni sovražni napad zapadno železnice Monastir-Florina pred bolgarskimi postojankami. Dedeagač se je od morja brezuspešno obstreljevalo.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Ovsoboditev Siebenbürske.

Avstrijsko uradno poročilo od
nedelje.

K.-B. Dunaj, 8. oktobra. Uradno se
danes razglašala:

Vzhodno bojišče. Avstro-ogrške in nemške čete so včeraj zvečer v Brasso (Kronstadt) vsilile. Druge kolone pridobile so Altdolino vzhodno od Geisterwalda. Ogrski deželnoobrambeni huzarji zasedli so Odekkellen. Tudi v gorovju Görgey beži sovražnik pred avstro-ogrskimi bojnimi silami generala v. Arz. — Ob ruski fronti ničesar pomembnega.

Italijansko bojišče. Ljuto obstreljevanje naših postojank ob kraški visoki planoti je zopet zapričelo. Trajalo je včeraj celi dan s polno silo. Južno od Nove vasi poskusila je opoldne sovražna infanterija v skupinah prodirati; naš artiljerijski ogenj pognal jo je nazaj. — Ob fronti Fleimstala stal je zlasti oddelek Gardinal-Coldose pod trajnim sovražnim ognjem. Močni ponočni napad proti tem visočini bil je krvavo zavrnjen.

Južno-vzhodno bojišče. Nobeni posebni dogodki.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Gigantni angleško-francoski napad zopet zavrnjen.

Nemško uradno poročilo od
nedelje.

K.-B. Berlin, 8. oktobra (W.-B.). Iz
velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Novi angleško-francoski poskus, predreti med Ancre in Somme, se je izjalovil. V trdnem izdržanju in težkem boju je armada Belowa orjaški sunek — deloma v ročnem boju in s protinapadom — v splošnem odbila. Le v Le Sars in dele naše postojanke severno-vzhodno od Lesbœufata ter med Morvalom in gozdom St. Pierre Baast je nasprotnik vdrl. Južno od Somme bili so francoski napadalni poskusi na obeh straneh od Vermandovillersa pred nemškimi črtami v zatvornem ognju zadušeni. — Pet sovražnih letal bilo je v zračnem boju in z odpornimi topovi sestreljeno; hauptman Bölcke postavil je 30. letalo iz boja.

Bojišče v Siebenbürgenu. Rumuni se umikajo na vsej fronti. Zvezne čete so si izsilile izhod iz Geisterwalda v Altdolino in v „Burzenland“; v svežem nastopu vrgle so sovražnika zopet nazaj. Kronstadt je zavzet.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. Železniške naprave severno-zapadno od Bukarešte bile so od naših letalnih brodovij z bombami napadene. — Makedonska fronta. Na raznih krajih med jezerom Prespa in Vardarjem živahni artiljerijski boji. Na obeh straneh železnice Monastir-Florina bili so posamezni sovražni sunki zavrnjeni.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Nemški vojni podmorski čoln v Ameriki.

K.-B. Newport, 8. oktobra. Podmorski čoln „U 53“ iz Wilhelmshafena je došel tu-sem; preplovil je ocean 17 dneh. Amerikanski podmorski čoln „D 3“ spremil ga je v pristanišče. Prinesel je baje seboj poročila za nemškega poslanika grofa Bernstorffa. Ima dve kanoni in 8 torpednih cevi ter napravo za telefoniranje. Poveljnik Rose posetil je admirala Knighta, poveljnika mornarske postaje. Dve uri po prihodu zapustil je „U 53“ zopet pristanišče. Gre se za enega nemških vojnih podmorskih čolnov, ki je prišel na vožnji skozi Atlanski ocean v omenjeni pristan Združenih držav Amerike. Odšel je, brez da bi nadomestil kurila ali drugi material.

(Pristan Newport leži na severno-amerikem vzhodnem obrežju, 240 km od New-Yorka. Pristan je globok in varen ter ga branite dve utrdbi. Da je nemški podmorski čoln zamogel tja priti, je samo ob sebi dokaz zmožnosti teh čolnov. Prijateljem Angležev je nemški podmorski čoln podal dokaz, da za hrabre nemške mornarje tudi Amerika ni nedosežna. Op. uredn.).

Proti Rumunom

Z ozirom na uradna poročila naših generalnih štabov prinašamo zanimivi zemljevid, ki kaže prizadete kraje v Siebenbürgenu. Debeli črta (••••••••) označuje mejo. Na zemljevidu so najzanimivejša mesta Hermannstadt (madžarsko Nagy Szeben) in Kronstadt (Brasso), ki so ju nemške in avstro-ogrške čete v zmagoviti protiofenzivi zasedle. Vsa naša pokrajina Siebenbürgen bode kmalu popolnoma očiščena rumunsko-ruskih nasilnežev.

Zu den Kämpfen um Hermannstadt.

Vsa naša pokrajina Siebenbürgen bode kmalu popolnoma očiščena rumunsko-ruskih nasilnežev.

Nove zmage v Siebenbürgenu.

Avstrijsko uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Dunaj, 9. oktobra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta proti Rumunski. Zvezne čete generala v. Falkenhayna so včeraj **sovražnika pri Törzburgu vrgle in Kronstadt v ljutih cestnih bojih očistile.** Iz Haromszoka prihajajoča ojačenja sovražnika bila so južno-vzhodno od Marienburga zadržana in poražena. Rumuni se umikajo povsod iz bojišča. — Blizu Sistove ob bolgarski Donavi polastili so se — podpirani od naše donavske flotilje — nemški oddelki in avstro-ogrski pionirji nekega od Rumunov zasedenega otoka; pri temu smo zaplenili **6 topov, vjeli pa 3 oficirje in 155 mož.** — Fronta nadvojvode Karla. V pokrajini Ludowe odvzelo so nemške čete Rusom neko visočino. Na sedlu Pantyr bil je en sunek sovražnika zavrjen. — Fronta princa Leopolda bavarskega. Naše postojanke med Swiniuchy in Kisielinom tvorile so včeraj zopet polje močnih ruskih napadov, ki so bili na obeh straneh od Zaturcy tri- do štirikrat zaporedoma ponavljani, ki so pa za nasprotnika zopet s polnim, z najtežjimi izgubami spremljanim neuspehom končali.

Italijansko bojišče. Sovražno delovanje artiljerije in minskih metalcev v južnem delu primorske fronte traja naprej. Italijanska infanterija, ki je poskusila ob kraški visoki planoti južno od Nove vasi ter v oddelku Gorica proti Sv. Katarini z napadom prodirati, bila je z zatvornim ognjem zavrjena. — V Fassana-planinah prišlo je v oddelku Gardinal-Coldose do ure dolgih ljutih bližinskih bojov. Napadajoči nasprotnik — močan več bataljonov — bil je popolnoma zavrjen. Vse visočinske postojanke bile so od naših čet obdržane.

Južno-vzhodno bojišče. Nič novega.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Naši letalci nad izlivom Soče.

K.-B. Dunaj, 9. oktobra. Uradno se danes razglša:

V noči od 8. na 9. oktobra so naša pomorska letala kolodvor in vojaške objekte od San Giorgio di Nogaro ter Latisana, nadalje odporne baterije od Porto Buso, notranje pristanišče od Grada ter baterijske postojanke ob spodnji Soči us-

„Bremen.“

Drugi nemški podmorski čoln „Bremen“ dospel je glasom poročil v Ameriko. Vsa blokada angleško-francoskih vojnih parnikov tega ni mogla preprečiti. „Bremen“ je kakor njena

prednica „Deutschland“ z junaško vožnjo skozi Atlantsko morje dokazala, da je ocean prost... Prinašamo sliko kapitana Karla Schwarzkopfa, hrabrega voditelja podmorskega čolna „Bremen.“

pešno z bombami obmetala. Vsa letala so se vkljub najljutejšem obstreljevanju nepoškodovana vrnila.

Mornariško poveljstvo.

Neuspehi sovražnikov pri Lucku in ob Sommi.

Nemško uradno poročilo od pondeljka.

K.-B. Berlin, 9. oktobra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada vojvode Albrechta württembergškega. Blizu obrežja in južno od Yperna ter na fronti Artoisa vladalo je živahno artiljerijsko in patroljsko delovanje. — **Ogromna Somme-bitka traja naprej.** Skoraj so se povišali naši zvezani sovražniki svoje napore; tem občutnejši je zanje težki, na izgubah bogati poraz, ki ste mu ga pripravili junaška infanterija ter močna artiljerija generala von Below. Niti najmanjši košček jarka na 25 kilometrov široki bojni fronti ni izgubljen. S posebno ljutostjo in v kratkih presledkih naskakovali so Angleži in Francozi brez ozira na svoje izvanredne izgube med Guendecourtom ter Bouchavesnesom. Čete generalov v. Böhn in v. Garnier so jih vsakokrat popolnoma nazaj odbile. Pri Le Sarsu vjeli smo pri izčiščenju nekega angleškega gnezda **90 mož in zaplenili 7 strojnih pušk.** — Armada prestolonaslednika. Obsežne nemške razstrelbe v Argonah uničile so francoske jarke v znatnem razmerju.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda bavarskega. Proti delu zadnjic napadene fronte zapadno od Lucka ponovili so Rusi včeraj svoje napade. Niso imeli nikjer uspeha in doživeli so zopet največje izgube. Tudi tukaj **kravati poraz naših sovražnikov.** — Južno-vzhodno od Brzezany bili so ruski sunki odbiti.

Bojišče v Siebenbürgenu. Prodiranje v vzhodni Siebenbürgi se je nadaljevalo. Rumuni so v bitki pri Kronstadtu premagani; zamán so posegla njih od severa prihajajoča ojačenja v boj severno-vzhodno od Kronstadta. **Zavzeli smo Törzburg.** Sovražnik se umika od cele črte.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. Nemške čete, podpirane od avstro-ogrskih monitorjev, so se polastile donavskega otoka južno-zapadno Sistova, vjele **2 oficirja in 150 mož** ter zaplenile **6 topov.** — Makedonska fronta. Zapadno železnice Monastir-Florina biti so sovražni napadi odbiti. Vzhodno železnice posrečilo se je nasprotniku, priti na levi breg Cerne.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Uspehi nemških letalcev v septembru.

Sovražniki izgubili 129, Nemci pa le 21 letal.

K.-B. Berlin, 9. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Najskrajnejša poraba vseh sil zahteva tudi od naših letalcev v opozovalni službi artiljerije in pri v to potrebnih varstvenih poletih izredno delo. Težko nalogo opazovalnih letalcev je le izpolniti, ako jim zavračajo bojni letalci sovražnika. Vsled tega na še nikdar znano število povišani zračni boji so bili za nas uspešni.

Izgubili smo (namreč Nemci!) v mesecu septembru 20 letal v zračnem boju, 1 letalo pa pogrešano. Francoske in angleške izgube pa znašajo v zračnem boju 97, vsled streljanja od zemlje 25, vsled neprostovoljnega izkrcanja v naših črtah 7, skupno torej **129 letal.** Razdelijo se po enakih delih na naše in sovražno okrožje.

(Te številke so pač dokaz, da so nemški letalci zmagovalci v zraku. Medtem ko so v enem mesecu izgubili samo 21 letal, uničili so 129, torej več kot 6 krat toliko sovražnih aeroplanov. Op. uredn.)

Velikanski plen zmage pri Kronstadtu.

Doslej 1175 vjetih, 25 kanonov, 800 vagonov z živilom, 2 lokomotivi, veliko število drugih vozov.

Avstrijsko uradno poročilo od torika.

K.-B. Dunaj, 10. oktobra. Uradno se danes razglša:

Vzhodno bojišče. Fronta proti Rumunski, Severno-vzhodno od Cernaheviza odbile so naše čete rumunske napade. V obmejnem prostoru južno od Hatszega smo odvzeli sovražniku goro Negrulni. — V bitki pri Kronstadtu (Brasso) dobljeni plen znaša doslej **1175 vjetih, 25 kanonov** (med njimi 13 težkih), mnogoštevilno municijskih vozov in orožja, dve lokomotivi, čez 800 večinoma z živili naloženih železniških vozov ter mnogo družega vojnega orožja. — Premagano drugo rumunsko armado se v gorovju zasleduje. Armada generala v. Arz je zadnje čete sovražnika vrgla in pridobiva izhode v planoto Csika ter doline Gyrgyö — Od ruske fronte poročati je le odpor sovražnih sunkov v pokrajini Ludowe in zavzetje vasi Herbatow ob Narajowki po nemških četah.

Italijansko bojišče. Ob primorski fronti pričeli so Italijani po 8-dnevni močni pripravi z artiljerijskim in minskim ognjem včeraj popoldne v oddelku med San Grado di Merna in doberdobskim jezerom s splošnim napadom proti našim postojankam na kraški visoki planoti. **Bil je častni dan za naše tam se boreče čete.** Trajni ogenj jih ni zamogel omajati. Z nezlomljeno silo odbili so močni naval pod najtežjimi izgubami za nasprotnika in so obdržali svoje postojanke brez izjeme v svoji lasti. — Boji na fronti Fleimstala trajajo naprej. V pokrajini Lusja vjela je ena naših patrolj **53 Italijanov.** Več močnih napadov Italijanov proti oddelku Gardinal-Busa-Alta bilo je zavrjenih. Tudi med dolinami Sugana in Etsche je sovražnik mestoma jako delaven. Ob Pasubiu je večji boj v toku.

Južno-vzhodno bojišče. V Albaniji je položaj nespremenjen.

Namestnik generalštabnega šefa pl. Höfer, fml.

Obstreljevanje po naših letalcih.

K.-B. Dunaj, 10. oktobra. Uradno se poroča:

Dogodki na morju.

V noči od 8. na 9. t. m. obmetalo je eno naših pomorskih letalnih brodovij letalno postajo in pristanišče naprave od Vlore jako uspešno z bombami. V noči od 9. na 10. t. m. napadlo je eno naših pomorskih letalnih brodovij vojaške objekte od Monfalcone, sovražno postajo pomorskih letal pri Gradu, neko drugo brodovje pa kolodvor in vojaške naprave od San Giorgio di Nogaro jako učinkujoče. Zadelo se je mnogokrat polno. Vsa letala so se od teh podjetij vkljub najljutejšemu obstreljevanju nepoškodovana vrnila.

Mornariško poveljstvo.

Nemško uradno poročilo od torika.

K.-B. Berlin, 10. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Tudi včeraj napravil je sovražnik zlasti v večernih in ponočnih urah močne napade na veliki bojni fronti med Ancere in Sommo. Ostali so vsi brezuspešni. Napadalni poskusi Francozov vzhodno od Vermandovillersa bili so brezuspešni. — Armada prestolonaslednika. Na obeh straneh Maase živahni boji artiljerije in minskih metalcev.

Vzhodno bojišče. Fronta princa Leopolda bavarskega. Pri Kol. Ostrowu (ob Stochodu severno-zapadno od Lucka) vrgli smo Ruse iz neke naprej potisnjene posto-

janke in smo protisunke zavrnili. Zapadno od Lucka nobenega infanterijskega delovanja. Nemški oddelki zavzeli so v naskoku s čisto neznatnimi lastnimi izgubami vas Herbatov; vjeli so pri temu 4 oficirje in 200 mož ter zaplenili nekaj strojnih pušk. Fronta nadvojvode Karla. V Karpatih so se ruski protinapadi pred našimi, dne 8. oktobra zavzetimi postojankami ob Baba Ludovi izjalovili.

Siebenbürsko bojišče. Na vzhodni fronti šlo je povsod naprej. Izhod iz gorovja Hargitta in Barol v zgornji in spodnji Csik (Alttal) je izsiljen. Na obeh straneh od Kronstadta silijo zmagovite čete oestro za premaganim Rumunom. Plen iz tridnevne bitke pri Kronstadtu znaša: (glej avstrijsko uradno poročilo). Sovražnik je imel glasom ednakih poročil vseh čet jako težke, krvave izgube. Zapadno Vulkan-prelaza smo zavzeli obmejno goro Ne-grulni.

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. Položaj je nespremenjen. — Makedonska fronta. Sovražnik nadaljeval je svoje napade proti bolgarskim četam okoli Cerne. Dosegel je pri Skociviru male uspehe. Drugače je bil povsod zavrnjen.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Ogromni italijanski napadi odbiti. — 1400 Lahov vjetih.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 11. oktobra. Uradno se danes razglašajo:

Vzhodno bojišče. Na siebenbürski južni fronti nobeni posebni dogodki. Pri Kronstadtu se je obmejni prostor očistil. Cziki-Cereda se zasede. V gorovju Görgeny drži odpor nasprotnika nadalje. Severno od Kirlibabe bil je en ruski sunek odbit.

Italijansko bojišče. Bitka na južnem krilu primorske fronte traja dan in noč naprej in se raztega na prostor severno od Vipave do Sv. Petra. Na vsej fronti med tem krajem in morjem napadle so jako močne italijanske sile. Sovražniku se je posrečilo na raznih točkah v naše prve jarke vdreti. Južno od Nove vasi pridobil je celo začetkoma proti Jamiani na prostoru. **Naši protisunki so vrgli Italijane povsod nazaj.** Za posamezne, v sovražni lasti ostale kose jarkov se bori. 1400 vjetih je ostalo v naši roki. — Bojevo delovanje na fronti Fleimstala je opešalo. Italijani tukaj v zadnjih bojih niso ničesar dosegli. Boj na Pasubiu še ni dokončan.

Južno-vzhodno bojišče. Pri c. in k. četah ničesar pomembnega.

Namestnik generalštabnega šefa
pl. Höfer, fml.

Naši letalci na delu.

K.-B. Dunaj, 11. oktobra. Uradno se danes razglašajo:

Dogodki na morju.

Dne 10. t. m. zvečer je eno naših pomorskih letal vojaške objekte od Monfalona in Starancana z bombami obmetalo. — V noči od 10. na 11. t. m. napadlo je eno pomorsko letalo pristaniške naprave, hangarje in baterije od Vlore (Valone) z najboljšim uspehom. Opazovalo se je močne, še dolgo vidne požare v mestu in pri nekem oljnim tanku. Vsa letala so se vkljub najljutjšemu obstreljevanju nepoškodovana vrnila.

Mornariško poveljništvo.

Besni napadi Angležev in Francozov.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 11. oktobra (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V posameznih oddelkih armade vojvode Albrechta wü-

temberškega in na fronti Artois razvili so Angleži zopet živahno patroljsko delovanje. Na bojevi fronti severno Somme sledili so močnemu, daleč preko Ancre proti severu segajočemu ognju zvečer in ponoči mnogostevilni delni napadi, ki so bili na črti Morval-Bouchavesnes s posebno ljutostjo ponovljeni. Tukaj se je južno-zapadno od Seilly nasprotnik na ozki fronti v naši prvi črti vtrdil, medtem ko je bil v ostalem v ognju ali bližinskem boju zavrnjen. Severno-vzhodno od Thiepvala boj za neko malo postojanko še ni dokončan. Južno Somme posrečilo se je Francozom po večdnevem pripravljanim ognju, vsiliti v iz Verdandovillersa naprej potisnjeni polukrog naše postojanke ter potisniti naše čete nazaj na pripravljeno črto. V zapuščenih postojanki leži visočina Genermont ter Bovent. — Naši letalci sestrelili so 4 letala za sovražno, 4 letala pa za našo črto. — Armada nemškega prestolonaslednika. Pri Prunay južno-vzhodno od Reimsa sunil je neki nemški proizvodvalni oddelek do 3. francoskega jarka naprej in je napravil nekaj vjetih. Na obeh straneh v zadnjem času povišano ognjeno delovanje v pokrajini Mase se je zlasti vzhodno reke mestoma še povišalo. Zvečer je prišlo do kratkih bojev z ročnimi granatami v oddelku Thiaumont-Fleury. Vzhodno od Fleury bil je en francoski sunek zavrnjen.

Vzhodno bojišče. Na obeh frontah nič novega.

Bojišče v Siebenbürgenu. V Morava-dolini se sovražnik trdno upira. V dolini Görgeny in severno-vzhodno od Parajda se umika zopet. Vzhodno od Cziki-Cereda in bolj južno v Alttalu bil je vržen. **Zasledovanje pri Kronstadtu premagane 2. rumunske armade se nadaljuje.**

Balkansko bojišče. Armada pl. Mackensen. Naša letala bombardirala so uspešno zbirališča čet pri Constanzi. — Makedonska fronta. Poleg mestoma živahnih ognjenih bojev prišlo je ob Cerni, Nidzi Planini in pri Limunici do brezuspešnih sovražnih sunkov.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Izpred sodišča.

Mladi tatovi.

Maribor, 8. oktobra. 18-letni Lovrenc Domanjko, kočarski sin in učenec pri kovaču Ivančiču v Ljutomeru, ukradel je svojemu gospodarju 13 podkev, nekemu Francu Grijetz eno žepno uro, v Rihterovcah par čevljev in v Radgoni eno kolo. Okrožna sodnija obsodila je mladega tata na 13 mesecev težke ječe. — 20-letni kočarski sin Franc Fekonja v Koslavih ukradel je v sv. Jurju na Ščavnici eno obleko z usnjatimi gamašami ter nekaj gotovega denarja. Obsojen je bil na 3 mesece težke ječe.

Grki na Nemškem.

Svoj čas smo poročali, da se je 4. grški armadni kor, zvest nepristranskemu zadržanju in povelju svojega kralja, raje vdal Nemcem, nego da bi se pustil prisiliti v neopravičeni boj zoper vojaštvo osrednjih držav. Nemci smatrajo te poštene Grke, ki niso svojega kralja in svoje domovine za angleško-francosko zlato izdali, kot goste nemške države in so jim pripravili primerna bivališča na Nemškem. Dne 28. septembra došel je prvi transport vojakov 4. grškega zbora v nemško mesto Görlitz. Oblasti so Grke najprijazneje pozdravili. Kot zastopnik nemškega cesarja udeležil se je sprejema adjutant oberst von Estorff. Naša slika kaže ta sprejem v Görlitzu in pogovore došlih Grkov z nemškimi odposlanci.

Obsojeni poslanec.

Sarajevo, 4. oktobra. Bivši poslanec v bosansko-hercegovskem deželnem zboru Stjepan Godjić bil je zaradi razzaljenja Veličanstva in cesarske hiše obsojen na 14 mesecev težke ječe.

Napad na ogrskega ministerskega predsednika.

Budimpešta, 9. oktobra. („Zeit“). Junija meseca sklenila sta v ljudskem domu dva 18-letna fanta znanje; bila sta to ključarska pomočnika Zoltan Biro in Zabor-sky. V njih možganih se je pojavil načrt, umoriti ministerskega predsednika grofa Tiszó. Obrniti sta se hotela na Julija Kovácsa, to je onega ogrskega poslanca, ki je proti grofu Tiszó že l. 1913 napad poskusil, da bi jima naj ta posodil 2000 K v nabavo orožja in patronov, kolesov za beg po izvršenem činu itd. Policija je o tem izvedela in je oba fantalina zaprla, ko sta hotela ravno na Kovácsa telefonirati. Danes se je vršila pred kazensko sodnijo proti njima obravnava. Eden obdolžencev metal je krivdo na drugega. Priznala sta, da sta hotela ministra umoriti; ali niti priprav za ta čin nista mogla izvršiti. Biro in Zaborsky bila sta zaradi dogovora v izvršitev zločina vsak na 6 mesecev ječe obsojena.

Razno.

Sejmi za žrebeta v Ptuj. Kakor smo že zadnjič poročali, se sejmi za žrebeta v Ptuj prav izborno obnesejo, tako, da je okrajni zastop pač s tem krasnim uspehom lahko zadovoljen. To je pač gospodarsko izvrstno delo. Pa tudi pripristo ljudstvo uvideva danes ta uspeh. Tako je dobil g. okrajni načelnik Jos. Ornić sledeče pismo: — „Sv. Benedikt, 5. oktobra 1916. Velespoštovani g. Jos. Ornić, župan itd. v Ptuj. Veseli me, da sem dne 3. oktobra s 1. ceno prodal mojega mladega žrebca. Ker sem tako dobro prodal, mi je častna dolžnost, da se Vašemu prebлагorodju zahvalim za prireditve ptujskih sejmov za žrebeta. Prosim obenem, da se vsako tako zadevo razglasi. Zavežem se sam, da tukaj na običajni način razglase izvršim. Z velespoštovanjem Peter Werbnyak, posestnik.“ — Prepričani smo, da je imel g. okrajni načelnik Ornić s tem pismom večje veselje nego z marsikaterim drugim. Vkljub hujskariji proti njegovi osebi se dobi torej po naših krajih vendar še trezno misleče, pametne može, ki uvidevajo zasluge našega naprednega okrajnega zastopa ter resnične potrebe gospodarskega dela. Skozi desetletja je župan Ornić že deloval v gospodarsko prid našega kmetijskega prebivalstva. Tembolj ga mora veseliti, ako zdaj v teh težkih časih, ko je hvaležnost že skoraj iz sveta izginila, posamezniki možje priznavajo njegovo delovanje. Naj bi okrajni zastop le vedno tako lepo in uspešno deloval!

Begrüßung der griechischen Offiziere in Görlitz.

Naša slika kaže ta sprejem v Görlitzu in pogovore došlih Grkov z nemškimi odposlanci.

Nezgoda z ročno granato. V Mariboru se je zgodila v hiši št. 30 TegethofstraBe težka nezgoda. V tej hiši nahaja se čevljar Gluschnitz, ki ima eno svojih delavnic v kleti. 8-letni sinček čevljarja našel je v okolici eno ročno granato, ki jo je nesel domu. Šel je v delavnico, postavil žebelj na granato in udaril s kladivom nanj. Ko sta pomočnik in delavka to videla, skočila sta v strahu skozi okno. V tem hipu pa se je tudi že granata razstrelila; raztrgala je otroku vso spodnjo truplo in v par minutah je bil deček mrtev. Tudi njegova 2½-letna sestra je bila ranjena.

Oderuško navijanje cen. Na Dunaju so zaprli lastnico protokolirane trvdke „Agricola“, neko Berto Löw. Ta je dobila meseca septembra iz Budimpešte 344.170 jajc, pa jih je skrila v Marijinih varih, da bi jih pozneje, če se podraže, spravila na Dunaj. Tudi je ta trvdka dobivala vsak dan več sto litrov mleka iz Ogrskega, pa jih ni razprodala na drobno, nego jih dalje prodala eni sami trvdki. Tudi prokurista te trvdke, ki je poleg tega še kavarnar, Morica Löwyja, so zaprli. Enaka usoda čaka še nekaj drugih oseb.

Zasega grozdnih peček. Ministerski ukaz z dne 12. septembra 1916, drž. zak. št. 294, vsebuje sledeče najvažnejše določbe: Grozodne pečke tuzemskega pridelka grozdja leta 1916, tudi one, ki so se porabile ali se porabijo za izdelovanje domače pijače ali žganja, se zasegajo v prid državi (§ 1). Ne smejo se toraj niti prodati, pokladati ali pa drugače podelovati, da niti zavreči ali vniči (§ 2). Do 31. decembra 1916 morajo lastniki grozodne pečke izločiti iz tropin, jih posušiti, shraniti in do najpozneje 10. januarja 1917 zglasiti pri pristojnem občinskem predstojstvu. Ako se tropine porabijo za kuhanje žganja, morajo se grozodne pečke izločiti do 1. marca 1917, zglasiti pa pri pristojnem občinskem predstojstvu do najpozneje 10. marca 1917 (§§ 3 in 4). Avstrijsko središče za olje in mast je dolžno, pokupiti od občinskega predstojstva mu naznanjene grozodne pečke. Pečke se morajo oddati gotovega dne, ki ga določi družba v prostoru, kojega da na razpolago občina, ali po na najbližnji železniški postaji — ako je občina zglasila manj nego 2000 kil pečka. Dovozni stroški se vrnejo (§ 5). Prevezna cena znaša od mesta, kjer se prevzema, 20 kron za 100 kil. Plačati se mora v 14 dneh. Vreče mora priskrbeti družba; ako jih preskrbi prodajalec peček, mora mu družba plačati za vreče 4 K 50 v za 100 kil čiste teže. Ta prevzemna cena velja za dobro posušeno blago, ki ne vsebuje več nego 5% primesi (luščin, pecljev). Ako blago ne odgovarja tem zahtevam in se ne doseže dogovor med strankama o višini cene, odloči okrajno sodišče po zaslišanju izvedencev (§ 6). Avstrijsko središče za olje in mast mora skrbeti za podelovanje peček, porazdeljenje olja med porabnike in nakazanje prg ali pogač središču za krmila (§ 8). Ako se brani posestnik tropin izločiti pečke o pravem času, mora to odrediti c. k. okrajno glavarstvo na stroške posestnika in če potrebno, tudi prisilno oddajo peček. V tem primeru se odbije od prevzemne cene deset odstotkov (§ 9). Prestopki tega ukaza se kaznujejo z denarno globo do 5000 K ali zaporom do 6 mesecev (§ 10).

Uporaba ovsene moke za kruh. Že od nekdanj uporabljala v nekaterih krajih naše dežele ljudstvo ovseno pripravljanje za moko tehnih in zdravih jedil, da celo peče kruh-ovsenjak. Ker izraža ljudstvo z ozirom na oblastveno zasego svojo skrb, češ da je onemogočen sedaj ta za kmečke obrate kaj prikladen način uporabe ovsene moke, objavljamo tukaj določbe ukaza namestništva z dne 26. avgusta 1916, ki je bil naslovljen na podrejene oblasti v zadevi ovsja, ki se naj pusti pridelovalcem. Iz teh določb razvidite, da je sicer pod zelo utesujočimi pogoji dovoljena uporaba ovsja za človeško hrano. Določbe pravijo: Kar zadeva uporabo ovsja za kruh, pazi se naj na to: Novi zaukazi ministerstva za notranje zadeve vsebujejo odredbo, da se naj smatra kot zrnje za kruh vsako zrnje, iz kojega se dobivajo po dosedanjem običaju ali z ozirom

na potrebe mlinski izdelki za človeško hrano. Toraj se lahko uporabljata tudi oves kot krušno zrnje, ako se je že prej v dotičnem kraju po stari šegi in navadi uporabljaj za človeško hrano in se je oves v resnici tudi pridelal v to svrhu. Da pa se izključi mletje ovsja, kojega ne upravljujejo dejanske razmere, naroča se podrejenim političnim oblastvom, naj izrecno ugotovijo one občine in jih razglasijo kjer so popolnoma dani prej omenjeni pogoji in se toraj dovoli mletje ovsja. Kot pravilo mora veljati, da se sme prevzeti oves za človeško hrano tudi v teh občinah še le nazadnje, ako ni več nobenega drugega krušnega zrnja. V sled tega se naj v pregledu pridelanega zrnja zaračuna oves v porabno množino zrnja za domače le tedaj, ako se v dotičnem gospodarstvu sploh ni pridelalo nič drugega zrnja ali pa ne v zadostni izmeri. V onih občinah, v katerih ni izrecno dovolila politična oblast mletja ovsja, je na vsak način nedopustno in prepovedano.

Cesarjevo priznanje. Cesar je izrazil svoje posebno priznanje ogrskemu kardinalu nadškofu in grško-katoliškemu škofom v Munkaču, Eperjesu ter Hajdu-Dorogu, ker so odpravili pravoslavni koledar ter izključili cirilico iz ljudskih šol.

Vtihotapljenje denarja. Na meji Ponte di Chiasso so prijeli nekega italijanskega carinskega uradnika, ki je poskusil in milijon vrednostnih papirjev avstro-ogrskemu državi vtihotapiti v Švico ter jih tam spraviti v denar. V to zadevo je vpletenih tudi več visokih italijanskih oseb. Mislili so pač, da carinski uradnik je taki gospod, katerega se ne preiskuje na meji tako natanko, kakor druge gospode.

Proti zemljiški špekulaciji. Ces. in kr. komandant armadne skupine nadvojvode Eugena je glede na dejanske dogodke sklenil, da svari proti brezvestni špekulaciji z zemljišči, ki poizkuša zapeljati kmečko prebivalstvo pod napačno pretvezo k prodaji zemljišč, češ, da so zemljišča vsled vojske postala manj vredna. Proti takemu nepoštenemu postopanju naj se nastopi z vso strogostjo; moštvo naj se pouči, da vojska vrednosti zemlje in zemljišč ni le ne znižala, marveč da je še vedno višja, od prodaje se zato najodločneje odsvetuje. Iz pisem ali iz vprašanj vojakov znani slučajji kake nameravane zemljiške špekulacije ali zapeljavanja na prodajo zemljišč se bodo takoj naznanili pristojnemu civilnemu sodišču in istočasno tistemu okrajnemu glavarstvu, kjer leži posestvo. Poljedelsko ministrstvo je glede na navedeno opozorilo c. in kr. poveljnika vojne skupine nadvojvode Eugena opozorilo politične deželne oblasti, da so dolžni zastopniki političnih okrajnih oblasti, ki so odposlani v prometno komisijo zemljišč, da pozorno pazijo na take pojave in da naj v danih slučajjih glasujejo proti prodaji.

Nevolja zaradi draginje na Ogrskem. Kaka srditost je nastala zaradi draginje živil celo v izobraženih krogih, ki vsaj pri javnih nastopih preudarijo besede in prepire, to kaže odprto pismo, katero je priobčil v listu „Pesti Hirlap“ dvorni svetnik Boszoky. Ta visoki uradnik predlaga povsem resno, naj se navijalce cen obsodi na smrt in obesi. Urednik „Pesti Hirlapa“ je dostavil temu pismu popolno, v kateri pravi, da bi zadostovale kazni na krepke batine. — Tako prosto govorijo na Ogrskem in pošten človek mora priznati, da imata ta dvorni svetnik ter ta urednik popolnoma prav. Vojska vendar ni zato, da bi si nekateri na naravnost blazni način polnili svoje nenasične oderuške žepe, drugi pa naj bi poginili v blatu vsakdanje bede. Ljudstvo žrtvuje kri in življenje, denar in zdravje za domovino; zato pa ima tudi pravico, od te domovine zahtevati pošteno pravstvo. Tako je na Ogrskem, — gotovo so pa v naših krajih te pritožbe še bolj opravilene.

Eden najnevarnejših oderuhov na Dunaju bil je zdaj zaprt. Dne 5. t. m. so namreč aretirali 50 letnega Filipa Kolisch iz Galsuthe na Ogrskem, ker je v zadnjem času kot navijalec cen izvrševal veliko kupčijo z življenskimi sredstvi. Kolisch, ki je bil član borze za kmetijske pridelke, napravil je velike za-

ključke na lastni račun in nevarnost; vsled množine nakupljenega blaga je bil naravnost v položaju, določiti cene. Tako je nakupil od neke veleposrednice v 3. okraju skoraj vse zaloge masti; prodajal je potem kilo masti za 3 K 70 h nad najvišjo ceno. Po vsem Dunaju je bilo znano, da se zamore dobiti pri Kolischu mast, to pa seveda le mnogo čez trgišči ceno. V katerem obsegu je izvrševal trgovino z življenskimi sredstvi, je iz tega razvidno, da je nakupil nakrat 20 vagonov kislega zelja, vkljub temu da takrat za to velikansko množino ni imel nobene porabe. V lasti tega najnevarnejšega oderuha se je našlo 152.000 kron, ki jih je oblast zaplenila. Upati je, da bo de pijavka pokončana... Sicer pa možakar gotovo ni edini izkoriščevalec sedanjih žalostnih razmer; na tisoče je takih lopovov, ki ne sejejo in vendar žanjejo, ki tlačijo požrtvovalno ljudstvo, dokler ne bo de to ljudstvo od oblasti zahtevalo varstva.

Požar. Iz Kozjegesa se poroča: Pred kratkim izbruhnil je v gospodarskem poslojpu krčmarja Leskoška ogenj, ki je bil velika nevarnost za sosedna poslopja. Le hitremu nastopu dimnikarskega mojstra Retzel in krčmarja Kuschel se je zahvaliti, da je bil ogenj omejen.

Pegasti tifus. V taborišču beguncev v Meretincih pri Ptujju je v zadnjih dneh 9 oseb na pegastem tifuzu zbolelo, 5 oseb pa umrlo.

Kmetovalci vozite s kravami! Potreba bo oddati v bodoče mnogo živine za vojaštvo! Da bodo poljedelci mogli obdelati polje, je nujno potrebno, da nauče krave voziti. Po-duk, kako se naj uče voziti krave, je bil že objavljen po domačih časopisih. Poljedelci pri nas imajo pa dostikrat predsodke glede voznje s kravami, češ, da se ne spodobi za trdnega kmeta, da bi vozil s kravami. Ta predsodek je brez podlage. Po celi Švici, po Tirolskem in Predarlsem, kjer imajo prvostno živino, vozijo s kravami tudi največji posestniki ter v splošnem sploh nimajo volov, ker jim krave več koristijo. Zakaj ne bi pri nas posnemali pametnih naredb po drugih krajih! Za neutemeljene predsodke pa danes sploh ni mesta! Za res težke voznje je seveda rabiti le vole, manjše voznje in lažje delo pa krave prav lahko opravljajo.

Za Vsesvete. Iz Salzburga se poroča: Zaradi nujno potrebne štedilnosti z užigalnimi snovmi je mestno predsedništvo letos prepovedalo, žgati ob Vsehsvetih na grobovih luči in sveče. Prestopek se bo strogo kaznoval. Ta prepoved je po našem mnenju za celo državo potrebna. Spomin na ljube pokojnike se po našem nazoru lahko na lepši način praznuje nego z zažiganjem sveč. To pa zlasti v sedanjih dneh, ko bi si marsikdo rad svoje žgance zabelil z — lojevo svečo.

Novo cene za sladkor. Stajersao namestništvo je določilo cene za sladkor pri prodaji in sicer: Doklada za sladkor pri prodaji na debelo, torej zvišanje cen znaša K 2-25 za 100 kg, pri prodaji na drobno pa 6-75 vin. za 1 kg. Temu primerno so sedaj okrajne politične oblasti izračunale cene za sladkor pri prodaji na drobno in na debelo za posamezne kraje. Te cene stopile so v veljavo z 12. oktobrom, in morajo biti nabite po vseh prodajalnah, kjer se prodaja sladkor in na drugače običajni način. Prestopki zoper to naredbo se kaznujejo z denarno globo do 5000 K ali zaporom do 6 mesecev.

Beja lastovica. Iz mestä Zwickau se piše: Čuje se kakor bajka, pa je vendar resnica. V gozdni vasi Morgentau se drži neka mala kmetijska ženka temeljnega stavka, da oddaja kmetijske pridelke skoraj po mirovni ceni a. h. Kdor ji več ponudi, tega odsvolvi z opombo, da ji ljubi Bog tudi še vse potrebščine daje kakor preje in da solnce ter dež tudi še nista dražja postala. Ali bi ta ženska — piše se Marija Pech — ne zaslužila tudi križec ali medaljo za hrabro zadržanje pred sovražnikom požrešnosti? Njeni sinovi borijo se na bojiščih, doma pa se bori mati proti notranjem sovražniku...

Kundmachung. Kunstdünger.

Nachdem Thomasmehl nirgends zu haben ist, nimmt der Bezirksausschuß Bestellungen auf Kalidüngsalz (40%) entgegen.

Landwirte, welche früher ihre Kulturen mit Thomasmehl und Kainit gedüngt haben, können als Düngemittel Kalidüngsalz allein verwenden.

Die k. k. Hochschule für Bodenkultur in Wien empfiehlt diese Düngungsart.

Kalidüngsalz benötigt man 50—75 kg pro Joch und kostet dasselbe ca 18.— K pro 100 kg.

Bestellungen sind bis längstens 20. Oktober 1916 beim Bezirksausschuße Pettau einzubringen.

Nachträgliche Anmeldungen werden nicht mehr berücksichtigt.

Bezirksausschuß Pettau

am 11. Oktober 1916.

416 Der Obmann: Jos. Ornig e. h.

Razglas.

Umetni gnoj.

Ker se Tomaževe moke nikjer ne dobi, sprejema okrajni zastop naročila na Kalijevo gnojilno sol (40%).

Kmetovalci, ki so svoje kulture preje gnojili s Tomaževo moko in kajnitom, zamorejo zdaj kot gnojilno sredstvo kalijevo gnojilno sol samo porabiti.

C. k. visoka šola za zemljiško kulturo na Dunaju priporoča ta način gnojenja.

Kalijeve gnojilne soli se potrebuje 50 do 75 kg za en oral; stane pa 18 K za 100 kg.

Naročila vpsolati je do najkasneje 20. oktobra 1916 na okrajni odbor ptujski.

Poznejša naročila se ne bode več vpsolavalo.

Okrajni odbor ptujski

dne 11. oktobra 1916.

Načelnik: Jos. Ornig l. r.

Eberlizitation.

Der Bezirksausschuß Pettau hat 6 Stück Yorkshyr-Zuchteber an bäuerliche Besitzer des Bezirkes im Subventionswege abzugeben.

Die Eber werden Mittwoch den 18. Oktober d. J. um 10 Uhr vormittags am städtischen Viehmarktplatz an den Meistbietenden verkauft.

Bezirksausschuß Pettau

am 11. Oktober 1916.

415

Licitacija merjascev.

Okrajni odbor ptujski ima za oddati 6 yorkshirskih plemskih merjascev na kmetijske posestnike, to pa subvencijskim potom.

Merjasci se bodejo dne 18. oktobra t. l. ob 10. uri dopolne na mestnem živinskem sejmišču najvišjim ponudnikom prodali.

Okrajni odbor ptujski

dne 11. oktobra 1916.

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepcanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K. Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1'60 K, vel. stekl. 2'40 K proti kašlju, težki sapi itd. Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gihtu 1'50 K. — Balzam za giht, ude in živce stekl. 1'50 K; izvrstno mazilo, ki odstrani bolečine. — Bleiburški živinski prašek à 1'50 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à K 1'60 — Izvirni strup za podgane, miši, ščurke à K 1'50. Razpošiljatev L. Herbst, apoteka Bleiburg na Korčškem. 49

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klalnice in pinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur

===== v porabo. =====

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Ura na napestnik z varstvom za steklo

Ura na zapestnik z usnatim jermenom, velika oblika K 6.—, radij K 10.—, mali format K 10.—, 12.—, radij 15.—, 18.—, S precizijem anker-kolesjem K 24.—, Znamka Cyma K 30.—, Omega 50.—, radij K 10.— več, z varstvom za steklo K 2.—, več. — Vojna ura z dobrim anker-kolesjem K 6.—, la kakovost K 10.—, pravo srebro K 20.—, — zepne ure-budilnice K 24.—, radij K 52.— — Primerni usnatí napestnik K 2.— posebej, Vojna budilnica, zanikana, 20 cm visoka K 8.—, 3 leta garancije. Razpošiljatev le po vpsolanju svote z 1 K za zavoj in porto franco po vsej Avstro-Ogrski in na bojišča po prvi zalogi

Max Böhnel

Dunaj IV., Margaretenstrasse 27/51. 287

..... Originalni fabrični cenik zastoj. ....

Gostilna s tobak-trafiko

tudi brez in z nekaj zemljiščem ali

lepo posestvo

z 6 do 10 orali zemlje in hišo v dobrem stanu, prijetni položaj v okolici Maribora, Ptujja ali Celja, ob prometni cesti ali železnici, kupi se proti gotovemu plačilu. Posredovalci izključeni. Ponudbe pod Martin Dockl, Maribor, Fraustaudnerstrasse 40. 407

Mlado živino

(telice in voličke) okroglo eno in pol leta staro, jako lepo pleme, daje na rejo ali pa jo proda

Joh. Heller

mesar in posestnik na Bregu pri Ptujju. 414

Kundmachung.

Die Herrschaft Thurnisch hat von der Bezirksvertretung Pettau

zwei Pinzgauer Zuchtstiere

zur Haltung übernommen und sich verpflichtet, dieselben zum Decken fremder Kühe zu verwenden.

Die Besitzer werden im eigenen Interesse aufmerksam gemacht, ihre Kühe zum Decken zur Herrschaft Thurnisch zu bringen.

Bezirksausschuss Pettau

am 5. Oktober 1916.

413

Der Obmann: JOS. ORNIG m. p.

MIKLAUC

Ni za uničiti!

so dobra, trajno lepo ostaja, oča pristna sukna za gospode in dame, modni šofli, šofli za bluze in predpasnike ter vso perilino in tkano blago iz staro renomirane hiše Miklauc. Bila bi lahkomišelnost, kupiti drugod manjvredne šofle in platno, ko se zamore pri Miklauc tako dobro in mnogo ceneje kupiti. Pišite karto, ako potrebuje šofle, perilo, gotove obleke, krila itd.

Ilustrirani cenik brez stroškov.

Sukno, blago, ševijot, kamgarn, loden.

Jako trpežni, za leta neuničljivi

vražji cajg

za moške in deške hlače (delavske hlače).

Tudi gotove, jako cene, dobro zmerjene

obleke za gospode in dečke

hlače, zimske suknje, vremenski plašči

Plašči za dame in dekleta,

krila, jakne, bluze, predpasniki.

Perilo za moške, ženske in otroke.

Jäger-perilo, telovniki, nogavice, rokavice, otroške obleke, krstne garniture.

Opreme za neveste

v najednostavnejši do najfinejši izpeljavi.

Krčočanska renomirana svetovna razpošiljalna hiša

R. Miklauc, Ljubljana št. 357.

Tudi en-gros-dobavitelj za krojaške moistre ali šivilje in konfekcijske trgovine, ki hočejo dobro blago poceni kupiti.

Svetovno znana

po dobrem,

cenem blagu.

Ustanovljena 1869

4 filijalke, 16 skladišč in delavnic.

393

Razglas.

Graščina Turniše pri Ptujju je od ptujškega okrajnega zastopa dobila

dva pingavska plemenska bika

v rejo in se je obvezala, da ju bode porabila v kritje tujih krav.

Posestnike se v njih lastnem interesu opozarja, da naj svoje krave v oplemenjenje h graščini Turniše pripeljejo.

Okrajni odbor ptujski

dne 5. oktobra 1916.

Načelnik: JOS. ORNIG l. r.

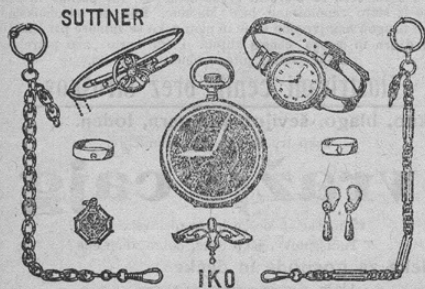
Mestna branilnica v Ptujju sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopolne vloge.

Ravnateljstvo.

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat povpraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, kedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Štev.	Opis	Cena
600.	Žepna ura z radijem, ki se ponoči sveti . . .	K 8-40
410.	Nikel-anker-Roskopf-ura . . .	4-10
705.	Roskopf-ura, kolese v kamnih tekoče . . .	5-90
729.	Srebrna rem-ura . . .	7-80
720.	Srebrna cilindar rem-ura . . .	9-70
1450.	Bela kovinasta verižica . . .	2-80
	nikelnasta . . .	1-—
916.	Srebrna verižica . . .	3-20
89.	Double zlata verižica . . .	5-90
1280.	Radj-budilnica, svetoča . . .	9-80
1279.	Moderna radj stoječa budilnica . . .	18-—
712.	„IKO“ niklasta anker-ura, 15 rubisov . . .	14-—
735.	Srebrna cilindar rem-ura, 15 rubisov . . .	13-—
813.	Srebrna damska ura, z zlatom obrobljena . . .	12-—
817.	Srebrna damska ura, dvojni plašč . . .	13-—
1548.	Srebrna ura na napestnik, tula . . .	25-—
1149.	Srebrna broša . . .	1-50
1673.	Srebrna uhala . . .	0-90
1675.	Srebrna uhala . . .	1-30
1627.	Uhala, zlato na srebru . . .	3-40
1113.	Uhala, zlato na srebru . . .	5-50
979.	Srebrni navesek, masiven . . .	2-—

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapuste, zavratne verižice, uhale, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogledje itd., v velikem ilustrovanem

ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastoj in poštnine prostega. Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene. Lastna tovarna ur v Švicl
H. Suttner samo v **Ljubljani** št. 701.
 Nima nobene podružnice. 330

Gospodarska kava

iz Portorico in zdrobljene (Bruch) kave, sanatosera in kavinega zdroba je izborna kavina mešanica, izdatna, okusna in cena ena kila 5 kron samo pri

J. Müller, Gradec,
 Raimundgasse Nr. 12. 333

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Slab posluh,

šumenje v ušesih, neprirojeno gluhost, mokroto v ušesih odpravi hitro in sigurno
 fluid za posluh Oton

post. zavar. Vsak dan zahvalna pisma. Cena originalne steklenice K 4-— s poštnino. Inst. Sanas, Dunaj VII., Lerchenfelderstrasse 125 343

Mestna posredovalnica
 (Wohnung- und Dienstvermittlung)
 službe, učence, stanovanja in posestva
 v Ptuj
 izvršuje
 vse vrste posredovanja najhitreje.
 Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Specharen und Schweinezüchter!

Die Specharenmärkte in Pettau beginnen mit Oktober.

Alle Specharen und Schweinezüchter können ihre Schweine zu Markte bringen. Das Fleisch wird an Ort und Stelle verkauft, den Speck übernimmt das Stadtamt und bringt denselben durch die Kaufmannschaft zum Verkaufe an die Bevölkerung auf Grundlage der gesetzlichen Fettkarten.

Jeder Verkauf ist strengstens untersagt.

Stadtamt Pettau,

28. September 1916.

Der Bürgermeister
JOS. ORNIG e. h.

Špeharji in svinjerejci!

Špeharski sejmi v Ptuj pričnejo z oktobrom.

Vsi špeharji in svinjerejci zamo-rejo svoje prašiče na sejem pripeljati. Meso se bode na lici mesta prodalo, špeh pa prevzame mestna občina, ki ga bode po trgovcih na podlagi postavnih kart za mast prebivalstvu prodajala.

Vsaka predprodaja je najstrožje prepovedana.

Mestni urad Ptuj

dne 28. septembra 1916.

Župan:

JOS. ORNIG l. r.

Grosse Fohlenmärkte in Pettau

17. Oktober,
 7. November,
 21. November,
 25. November 1916.

Bei den letzten Fohlenmärkten wurden von 93 aufgetriebenen Fohlen 62 Stück verkauft und dabei für halbjährige Fohlen Preise von K 800 bis K 1800 erzielt.

Nachdem infolge Verlautbarung in den verschiedensten Zeitungen und in den Pfarrorten der Nachbarbezirke auch diese Märkte von Käufern aus Obersteier, Niederösterreich, Kärnten und Krain besucht werden dürften, werden die Pferdezüchter eingeladen, ihre Fohlen auf diese Märkte zu bringen.

Es werden schöne Preise erzielt
 Das Kaufen von Haus zu Haus ist verboten. (Hausierverbot).

Bezirksausschuß Pettau

am 4. Oktober 1916.
 Der Obmann: **JOS. ORNIG** e. h.

Veliki sejmi z žrebeti v Ptuj

17. oktobra,
 7. novembra,
 21. novembra
 in 25. novembra 1916.

Pri zadnjih sejmih za žrebeta se je od 93 prignanih žrebet prodalo 62; doseglo se je za polletna žrebeta cene od 800 do 1800 K.

Ker bodejo vsled razglašene v raznih listih in župnijah sosednih okrajev tudi ti sejmi od kupcev iz Zgornje Štajerske, Nižje Avstrijske, Koroške in Kranjske gotovo dobro obiskani, vabijo se konjerejci, da naj na te sejme svoja žrebeta pripeljejo.

Dosegajo se lepe cene.

Nakupovanje od hleva do hleva je prepovedano (krošnjarska postava).

Okrajni odbor ptujski

dne 4. oktobra 1916.
 Načelnik: **JOS. ORNIG** l. r.

Armadne ure na napestnik

natančno regul. in reparirane, nikel ali jeklo K 12, 16, 20. Z radij-svetilnikom K 16, 20, 24. V srebru K 18, 24, 28. Z radij svetilnikom K 30, 36. Srebrna ura na napestnik K 30, 36, 40, 3 leta garancije. Razpošilja po povzetju, izmenjava dovoljena ali denar nazaj. Prva fabrika ur **Hanns Konrad**, c. in k. dvorni liferant, Brúx št. 1503 (Češko). Glavni cenik zastoj in poštnine prosto.

Šola Legat v Mariboru ob Dravi (zasebni učni zavod za štenografijo, strojno pisanje, pravopisje, računanje itd.)

Začetek velikih jesenskih tečajev dne 2. oktobra 1916. Prospekti zastoj po direkciji zavoda, Maribor, Viktringhofgasse 17, I. nadstropje. Ure za stranke vsak dan od 11. do 12. ure. 318

Zahtevajte
 v vseh trgovinah in trafikah
Štajerčeve užigalice
 („Štajerc“-Schweden.)